

Mr. sc. **Andrej Plenković,**
predsjednik Hrvatske demokratske zajednice:

NIJE PROBLEM U MENTALITETU NACIJE, NEGO U VODSTVU

Nije bilo lako dogovoriti termin za intervju s novim predsjednikom HDZ-a Andrejom Plenkovićem. Kampanja je u punom jeku, nema mirovanja, svaki je dan važan, kao i svaki glas. Zato on ne miruje, svakog je dana na drugom kraju Hrvatske, traži potporu birača za svoj program modernijeg HDZ-a. No mnogo je tema i pitanja na koja se traže odgovori, pa je stoga i Lider zagrebao ispod površine i postavio neka pitanja kojih nema u drugim medijima.

• U samo mjesec dana od vašeg dolaska na čelo HDZ-a stranci raste rejting. Jeste li zadovoljni tim 'preokretom'?

– Vjerodostojnim djelovanjem vraćamo povjerenje hrvatskih birača i istopila se velika SDP-ova prednost nakon raspuštanja Hrvatskog sabora. Vjerujem da hrvatski birači prepoznaju kvalitetu našeg programa i izvrsnost ljudi s naše izborne liste. Nastavit ćemo taj trend i zadobiti njihovo većinsko povjerenje na izborima.

• Odmaknuli ste se od nekih tema i općenito diskursa koji je HDZ imao na prethodnim izborima. Odmaknuli ste se i od nekih ljudi. Je li bilo otpora? Je li HDZ bez Božidara Kalmete, Ivana Šukera, Darka Milinovića u prvom planu nov i moderan HDZ ili su te promjene samo kozmetičke?

– HDZ je stranka okrenuta prema budućnosti koja poštuje i našu prošlost. Želimo na temelju svojih vrijednosnih načela provesti program koji odgovara na ključne izazove suvremenoga hrvatskog društva. Danas je to, prije svega, sustavan rad na povećavanju kvalitete života hrvatskih ljudi, koji je moguć stvaranjem uvjeta za uspješno poslovanje, smanjenjem poreznog opterećenja te provedbom kršćanskog načela solidarnosti i brige za svakog čovjeka. Postupak sastavljanja lista bio je transparentan, demokratičan i participativan. Prijedlozi kandi-

razgovarali
**KSENIJA PUŠKARIĆ i
MIODRAG ŠAJATOVIĆ**
lider@liderpress.hr

**Kako do 180.000
novih radnih mjesta:**

- 50.000 u poljoprivredi
- 65.000 u industrijama
- 45.000 kod malih i srednjih poduzetnika, u startupovima i ICT-u
- 15.000 u turizmu
- 5000 u šumarstvu i drvnoj industriji

data došli su od HDZ-ovih županijskih organizacija i zajednica. Bilo je mnogo sjajnih prijedloga, a uvjeren sam da na listama imamo kvalitetne kandidate koji mogu uspješno provesti naš program kako bismo vratili vjerodostojnost HDZ-u i politici općenito.

• Spomenuli ste da će na prvim mjestima na HDZ-ovim listama biti lica koja želite vidjeti u svojoj vladi. Prema onome što vidimo, u vašoj će vladi, ako osvojite vlast, biti dosta ministara koji su bili dio Timova tima.

– Još je rano govoriti o tome. Birači prema sastavu lista mogu vidjeti da HDZ raspolaže s mnogo kvalitetnih kandidata i za nekoliko vlada, za razliku od SDP-a koji ide s istim sastavom koji je vodio Hrvatsku četiri godine. Izabrat ćemo najkvalitetnije i stručne osobe koje će moći provesti HDZ-ovu programsku politiku prema pojedinim resorima.

• Uvijek je dobro uz ministre za ekonomiju imati i neovisnog savjetnika za to područje. Planirate li ga imati i ako da, koga? Tko će biti potpredsjednik Vlade za gospodarstvo? Kakvu ste funkciju namijenili sadašnjem ministru financija Zdravku Mariću? Je li on sada član HDZ-a?

– Uvijek sam u svom radu okupljao i cijenio mišljenja brojnih stručnjaka i namjeravam tako nastaviti kao predsjednik Vlade. Nemam briga, HDZ ima dovoljno stručnjaka koji dobro poznaju ekonomski i financijski sustav. Kolegica Ivana Maletić vodila je radnu skupinu za izradu našeg programa i nositeljica je naše liste za II. izbornu jedinicu. Ministar financija Zdravko Marić ostvario je sjajne rezultate u svome mandatu: prvi je put nakon 1999. Vlada smanjila javni dug na godišnjoj razini, a smanjen je i proračunski deficit. On još nije član HDZ-a, ali nositelj je liste u V. izbornoj jedinici. Tu su i Tomislav Čorić te mnogo drugih stručnjaka. Sada smo usredotočeni na postizanje što boljeg izbornog rezult- ➔

Vodstvo mora imati jasnu viziju, plan i ciljeve te znanje i iskustvo za njihovu provedbu. Vjerujem da je ekipa koju smo okupili dovoljno jaka da napravi razvojni pomak, za koji Hrvatska ima sve preduvjete, od prirodnih resursa do ljudi i znanja

Foto: Dražen Lapić

► tata, a o imenima ministara razgovarat ćemo kad budemo sastavljali novu hrvatsku vladu.

• **Odbacili ste mogućnost velike koalicije. No, hipotetski, kad biste sve razlike ostavili po strani, na kojoj biste funkciji inzistirali u takvoj koaliciji?**

– Velike koalicije neće biti jer će HDZ formirati vladu s partnerima.

• **Budete li primorani vladu sastavljati s Mostom, hoćete li prepustiti mjesto premijera nekome drugome? Most na tome inzistira.**

– Na političke ucjene bilo koje stranke ne namjeravam pristajati. Nema odgovornosti za probleme kojih je bilo između HDZ-a i Mosta. Javno sam davao potporu ovoj vladi i pozvao kolege da se ne ruši. Prema tome, HDZ će biti otvoren za suradnju s Mostom i drugim strankama na programskoj i svjetonazorskoj osnovi. Uvjeran sam da ćemo nakon izbora biti najjača stranka, što nam daje pravo da u postizbornoj koaliciji imamo predsjednika Vlade iz svojih redova. To je u skladu s hrvatskom i europskom praksom upravo kako bi se osigurala stabilnost Vlade, operativno funkcioniranje i provedba reformi.

• **Tko je za vas primamljiviji postizborni partner – Milan Bandić i Reformisti ili Most?**

– Razgovarat ćemo s potencijalnim partnerima nakon izbora.

• **Vaš je program, ruku na srce, više socijalan nego tržišni. Što podrazumijevate pod pojmom 'socijalno-tržišna ekonomija'? Gdje je granica društvene solidarnosti i individualne odgovornosti?**

– Socijalno-tržišna ekonomija uspješna je platforma društvenog i gospodarskog razvoja koja promiče poduzetništvo i privatni sektor kao temelj razvoja ekonomije, uz kontinuiranu brigu za građane očuvanjem i jačanjem njihovih prava. U tom kontekstu država mora učiniti sve da omogući neometan razvoj privatne inicijative, zadajući pritom pravedan i stabilan zakonski okvir. Zato će HDZ provesti cjelovitu poreznu reformu koja će nastojati rasteretiti poduzetnike i građane.

• **Često se kaže da trebamo 'mijenjati mentalitet'. Do sada to nikomu nije uspjelo. Znaete li kako se to radi?**

– Nije problem u mentalitetu, nego u vodstvu koje mora imati jasnu viziju, plan i ciljeve te znanje i iskustvo za provedbu. Hrvatska ima pametne i talentirane ljude, vrijedne i uporne, što pokazuju i naši sportaši, ali i sve što smo ostvarili kad smo bili zajedno organizirani, od neovisnosti do članstva u EU i NATO-u. Vjerujem da je ekipa koju smo okupili dovoljno jaka da napravi razvojni pomak, za koji Hrvatska ima sve preduvjete, od prirodnih resursa do ljudi i znanja.

• **Koja je, prema vama, uloga HNB-a? A guvernera Vujčića?**

– HNB sa svojim mjerama monetarne politike može pridonijeti boljim rezultatima reformi i ekonomske politike koje provodi Vlada. Važno je koordinirano djelovanje, a HNB treba osigurati kratkoročnu i dugoročnu likvidnost

PRIORITET JE POVEĆANJE PROIZVODNJE I IZVOZA ROBE

• **Liderova je stara teza da predsjednici najjačih stranaka ne moraju biti ekonomisti, ali moraju razumjeti ekonomiju i baviti se njome toliko da im svaki ekonomist ne može prodati svoju više ili manje uvjerljivu priču. Kad biste imali jedan jedini prioritet koji biste trebali ostvariti u svome mandatu, kad je o ekonomiji riječ, koji bi to bio?**

– To je u prvom redu povećanje proizvodnje i izvoza robe. Ispuniti taj cilj znači provesti reforme javne uprave i pravosuđa kako bi se ubrzalo izdavanje dozvola, rješavanje imovinskopravnih odnosa te sudskih postupaka. Važna nam je reforma obrazovanja i znanosti koje treba povezati s gospodarstvom i potaknuti tehnološke inovacije te osigurati obrazovanu radnu snagu u skladu s potrebama tržišta rada. Potrebno je osigurati i jeftiniju energiju, dostupne i cjenovno prihvatljive sirovine, bolju prometnu povezanost te posebno povoljne izvore financiranja za širenje proizvodnje i poboljšanje poslovanja.

• **Četiri su generatora rasta BDP-a: osobna i državna potrošnja, investicije i izvoz. Koji je najvažniji, prema vašemu mišljenju?**

– Investicije, i to u proizvodne kapacitete. Naši proizvođači moraju uvesti najnovije tehnologije i inovacijama poslovnih procesa podignuti produktivnost i konkurentnost te se tako dobro pozicionirati na jedinstvenom tržištu EU. To je najsigurniji put rasta izvoza i otvaranja stabilnih i sigurnih radnih mjesta.

kreditnih institucija. Kao čuvar naše monetarne i financijske stabilnosti u budućnosti treba odigrati znatno aktivniju ulogu u sprečavanju kriza. U krizi sa švicarskim francima jasno je da je zakazao cijeli sustav. Poštovat ćemo HNB-ovu neovisnost, ali očekujemo da prije svega bude konstruktivan partner. Od guvernera Vujčića očekujem konkretne mjere i rješenja, naravno, u okvirima monetarne politike.

• **DUUDI je obavio velik dio posla i popisao svu državnu imovinu. Kako kanite njome upravljati – što će u privatizaciju, što ostaje u državnom vlasništvu?**

– Prva su na redu poljoprivredna zemljišta. Promijenit ćemo Zakon o poljoprivrednom zemljištu i neiskorišteno zemljište staviti u funkciju – dodjelom mladim poljoprivrednicima kao pomoć i poticaj, koncesijama te prodajom. Drugi je potencijal vojna imovina. Zajedničkim radom s lokalnim jedinicama izmijenit ćemo prostorne planove i poduzetnicima ponuditi objekte i zemljišta s konkretnim prijedlozima projekata i investicija. Stanovi u vlasništvu države i lokalnih jedinica bit će dio nove populacijske politike i skrbi o djeci i mladima te dio socijalne politike kojom želimo iskorijeniti siromaštvo u Hrvatskoj. Vrlo smo jasno iznijeli da je nužno restrukturiranje javnih poduzeća, uvođenje jasnih ciljeva i mjerenja rezultata rada te stručnog upravljanja. Iz nastavka privatizacije isključit ćemo strateška društva, tj. ona u području javnih dobara, npr. vode, šumska zemljišta, ili neka infrastrukturna poduzeća, npr. autoceste, poduzeća koja se bave električnom energijom. Naš je cilj podizanje konkurentnosti i vrijednosti poduzeća da bismo osigurali korist za građane.

• **Treba li privatizirati HEP-ovu proizvodnju i distribuciju?**

– HEP je nacionalna tvrtka od strateškog interesa i ostaje u hrvatskom vlasništvu. U svojem izbornom programu predvidjeli smo i smanjene stope PDV-a na isporuku električne energije, što će se osjetiti na računima za struju u kućanstvima. Distribuciju i mrežu sigurno nećemo privatizirati, a naš je cilj u buduće projekte povećanja proizvodnih kapaciteta kao partnere uključiti domaće mirovinske fondove.

• **Već su dva predsjednika HDZ-a 'pala' na Ini. Kako ćete se postaviti prema Molu? Hoćete li tražiti reviziju ugovora? Koje je vaše stajalište o toj tvrtki i arbitraži, treba li se Hrvatska povući iz nje?**

– Za HDZ odgovaram od 17. srpnja. Zauzimat ćemo se za nastavak arbitražnog postupka jer je i ugovorom arbitraža predviđena kao način rješavanja sporova među dioničarima. Uvjeran sam da će u arbitraži prevladati snaga hrvatskih argumenata i tako ćemo odrediti buduće strateške odnose s Molom. Podsjetit ću da je problem za Hrvatsku počeo kad je vlada Ivice Račana prodala 25 posto udjela u Ini i dala Molu više upravljačkih prava nego što proizlazi iz 25 posto vlasništva. Za mene je Ina tvrtka strateški važna za Hrvatsku i našu energetsku neovisnost, zato ću prije svega inzistirati na zaštiti nacionalnih interesa. Suradivat ćemo s mađarskim partnerom, transparentno i potpuno zakonito, u zajedničkom interesu razvoja Ine i Mola.

• **Što je s rafinerijama? Kako ćete se postaviti prema zatvaranju rafinerije u Sisku?**

– Rafinerija Sisak najvažniji je gospodarski subjekt u Sisačko-moslavačkoj županiji i za HDZ je zatvaranje rafinerije potpuno neprihvatljivo rješenje. Dioničarski ugovor s Molom vrlo je jasan i predviđa obnovu rafinerija u Sisku i Rijeci. Umjesto otpuštanja i gašenja pogona inzistirat ću na njihovoj modernizaciji koja će osigurati opstanak radnih mjesta i nastavak proizvodnje jer mislim da Ina ima velik potencijal za razvoj i nove poslovne aktivnosti.

• **Trebaju li javna poduzeća ući u državni holding?**

– Ne mislim da će loše upravljanje popraviti uvođenje nove upravljačke razine. Najvažnije je svako javno poduzeće dobro organizirati i pratiti ispunjavanje ciljeva do svakoga radnog mjesta. Nakon toga, ako bude potrebno, možemo razmišljati i o ujedinjenju u holding radi pojednostavnjenja i podizanja učinkovitosti.

• **Analitičari vam zamjeraju da je HDZ-ov program, kao, uostalom, i programi drugih stranaka, lista dobrih želja, no bez kvalitetne razrade, posebice izmjene poreznog sustava bez jasno određenih troškova i koristi od takvih poteza. Smatrate li da je vaš program izvediv s obzirom na makroekonomske pokazatelje?**

– Program bi sa svim analizama i izračunima koje smo napravili imao više od tisuću stranica. Riječ je o cjelovitim rješenjima u svim ključnim gospodarskim i društvenim područjima. Sve mjere vrlo su detaljno analizirane, fiskalne učinke procjenjivali su stručnjaci koji su tu metodologiju uveli u Hrvatsku. Program je realan i ostvariv, a mi smo ozbiljna stranka koja si ne bi dopustila neutemeljena obećanja.

• **Kazete u programu da ćete otvoriti 180.000 novih radnih mjesta u svome mandatu. No ne otvara država radna mjesta, nego poduzetnici. Mislite li na potpuno nova radna mjesta ili otvorena radna mjesta koja treba umanjiti za ugašena u istom razdoblju?**

– Vlada i javni sektor bit će odgovorni za stvaranje uvjeta za bolje poslovanje privatnog sektora. Razradili smo i broj radnih mjesta po sektorima i mjere koje će potaknuti te sektore: 50.000 u poljoprivredi, 65.000 u industrijama, 45.000 kod malih i srednjih poduzetnika, u startupovima i ICT-u, 15.000 u turizmu, 5000 u šumarstvu i drvnoj industriji. Cilj nam je stopu zaposlenosti sa 60 posto podignuti na 68 posto, a to je 180.000 novih radnih mjesta.

• **U programu spominjete reformu javne uprave, i to bez oštrih rezova. Znači, otkaza neće biti?**

– Naš je cilj modernizirati i digitalizirati javnu upravu koja će u našem mandatu postati servis za građane i poduzetnike. Bit će definirani svi poslovni procesi i procedure do svakoga radnog mjesta. To je temelj utvrđivanja preklapaju li se poslovi, što će se, naravno, uklanjati, kao i za praćenje kvalitete rada. Za zaposlenike koji ne obavljaju uspješno svoj posao tražit će se druga rješenja i područja na kojima bi mogli pridonositi više.

• **Kako ćete smanjiti preveliku javnu potrošnju i visok javni dug? Iduće godine na naplatu stiže oko 27 mili-**

PODUZETNICI SU TEMELJ RAZVOJA

• **Koje je vaše stajalište o hrvatskim poduzetnicima i menadžerima? Sigurno imate dosta saznanja o mnogima od njih... Kako ćete se odnositi prema poslovnoj zajednici?**

– Naši poduzetnici i menadžeri temelj su nacionalne ekonomije i razvoja. S obzirom na uvjete u kojima su radili pokazali su se vrlo snalažljivima i otpornima na mnoge zapreke i stalne promjene propisa. Ključno je da im olakšamo rad i stvorimo uvjete kako bi bili što djelotvorniji. Oni su naša najbolja pozivnica za strane investitore i pokazatelj stabilnosti i sigurnosti koja vraća povjerenje. U poslovnoj zajednici i sindikatima vidim partnere u ispunjavanju zajedničkog cilja da Hrvatsku učinimo uspješnom ekonomijom i boljim mjestom za život, a na korist radnicima.

jardi kuna duga. To je jedna od glavnih zapreka hrvatskoj konkurentnosti.

– Već ove godine bilježimo znatno bolje rezultate. Udio duga u BDP-u prvi se put počeo smanjivati, proračun je kvalitetno sastavljen te smo na razini primarnog suficita. Provedbom mjera ekonomske politike iz programa nastavit ćemo smanjivati dug i deficit na temelju većih prihoda koji će biti rezultat gospodarskog rasta i mjera suzbijanja sive ekonomije, a reforma javne uprave značit će podizanje efikasnosti i poboljšanje usluga za građane uz niže troškove. Cilj nam je vratiti povjerenje međunarodnih institucija u hrvatsko gospodarstvo i državu i podignuti naš kreditni rejting, što će izravno smanjiti kamatne stope na dug. U takvim okolnostima refinanciranje spomenutih 27 milijardi kuna neće biti zapreka ulaganjima potrebnima za povećanje konkurentnosti.

• **Kazete u svom programu da je Hrvatska zemlja u kojoj građani vole svoje, a uvažavaju druge. Mislite li da na tom 'uvažavanju' moramo još poraditi?**

– Od svog smo osamostaljenja kao država i društvo znatno napredovali u poštovanju različitosti. Ostvarili smo najviše europske standarde zaštite ljudskih prava. Ponosni smo na uspjehe koje smo postigli iako je još mnogo toga ispred nas. Neovisno o povijesnim, političkim ili vrijednosnim neslaganjima, možemo i trebamo uvažavati druge i drugačije. Sve najveće uspjehe postigli smo zajedno i hrvatsko je društvo toga svjesno. Zbog toga ću posebno raditi na okupljanju i poticanju kulture dijaloga.

• **Hoćete li, kao i mnogi prije vas, nakon izbora zaboraviti predizborna obećanja? Koliko ćete biti vjerodostojni, kao što vaš slogan kaže, ako se planovi ne realiziraju?**

– Svoje profesionalno iskustvo, integritet i vjerodostojnost stavio sam u službu razvoja i moderniziranja Hrvatske i HDZ-a. Program je napravljen vrlo stručno, s konkretnim i mjerljivim mjerama za svako područje, i možete biti sigurni da od postavljenih ciljeva nećemo odustati. ■